

waterschap
**Hollandse
Delta**

TOELICHTING DUURZAAMHEID- & VEILIGHEIDNIVEAUS

Naar aanleiding van de vragen gesteld in de VV van 8 december 2021 in relatie tot de huisvestingsstrategie, is een aanvullende toelichting opgesteld over de duurzaamheid en veiligheidsniveaus, zoals die worden gehanteerd in de huisvestingsplannen.

Duurzaamheid

Voor de mate van duurzaamheid is als methodiek het ambitieweb duurzaamheid toegepast. Het ambitieweb is een praktisch hulpmiddel voor het inzichtelijk maken en realiseren van duurzame ambities.

Het ambitieweb is opgebouwd uit onderstaande thema's. Ieder thema is vervolgens onderverdeeld in diverse sub aandachtsgebieden.

People (mens)	Planet (planeet/ milieu)	Profit (opbrengst/ winst)
Gezondheid & Leefomgeving	Natuur & Milieu	Duurzame mobiliteit
Ruimtegebruik	Water & Klimaatadaptatie	Innovatie
	Materialen & Grondstoffen	Toekomst waarde
	Energie	

Het ambitieweb kent 3 ambitieniveaus, die per thema kan worden vastgesteld.

1. Compliant: Het behalen van de minimale duurzaamheidsprestatie en voldoen aan wet en regelgeving (zie bijlage 1);
2. Gematigd duurzaam: Het stellen van concrete verbeterdoelstellingen en het bereiken van significante duurzaamheidswinst op het thema;
3. Optimaal duurzaam: Maximale inzet om het meest haalbare te bereiken op het thema.

In de huisvestingsstrategie zijn deze niveaus gekoppeld aan de strategisch labels, waardoor er een overall duurzaamheidsambitie wordt bepaald per object. Vervolgens is er binnen het vastgestelde niveau nog keuze welke aanpassingen er worden uitgevoerd per thema's. Deze worden als alternatieven opgenomen in het investeringsvoorstel per eiland.

Veiligheid

Op het gebied van Veiligheid zijn in de huisvestingsstrategie 3 niveaus bepaald:

1. Compliant: Het doel van dit niveau is om de meest ernstige risico's te beheersen en te voldoen aan wet- en regelgeving.

Het gaat hierbij om risico's in relatie tot de volgende thema's:

- Asbest;
- Brandveiligheid;
- Constructieve veiligheidsrisico's;
- Installatieveiligheid;
- Verzekering voorziening.

Dit niveau kan over het algemeen van toepassing worden verklaard voor vastgoedobjecten (of delen daarvan) die als strategisch label tijdelijk gebruik & leegstandbeheer toegewezen hebben gekregen.

De beheersing op gebied van wet- en regelgeving betekent dat in beeld moet zijn welke wettelijke verplichtingen, voorschriften en eisen aanwezig zijn. Vervolgens dienen deze beheerst te worden.

2. Pro actief: Dit veiligheidsniveau heeft alle maatregelen van voorgaande niveau in zich en heeft daarbij als doel het pro-actief beheersen van de risico's in relatie tot wet- en regelgeving en daarnaast de preventie van veiligheid- en gezondheidsrisico's.

Het gaat hierbij aanvullend om de risico's in relatie tot de volgende thema's:

- Arbo;
- Brandveiligheid;
- Gezond binnenmilieu;
- Technische staat (relatie met onderhoud).

Dit niveau kan over het algemeen van toepassing worden verklaard voor vastgoedobjecten (of delen daarvan) die sober en functioneel worden onderhouden met het strategisch label 'Consolideren'.

Het doel van dit niveau is om te streven naar beperking van de matige risico's te beheersen en te voldoen aan wet- en regelgeving.

3. Maximaal: Dit veiligheidsniveau heeft alle maatregelen van voorgaande twee niveaus in zich en heeft daarbij als doel het preventief voorkomen en beheersen van de risico's in relatie tot wet- en regelgeving en daarnaast de sociale veiligheid en voorzieningen tegen terrorismedreiging.

Het gaat hierbij om, aanvullend op niveau 2, risico's in relatie tot de volgende thema's:

- Criminaliteit;
- Omgevingsveiligheid.

Dit niveau kan over het algemeen van toepassing worden verklaard voor vastgoedobjecten (of delen daarvan) welke een hoog serviceniveau hebben en/of met het strategisch label investeren. Het doel van dit niveau is om te streven naar beperking van de geringe risico's, deze te beheersen en te voldoen aan wet- en regelgeving.

Quickscan

Voor de inventarisatie van de diverse objecten per eiland is een quickscan ontwikkeld waarin zowel de duurzaamheid thema's als de aandachtspunten op het gebied van veiligheid zijn opgenomen. Door middel van de quickscan is inzicht gecreëerd in het huidige niveau. Op basis van het niveau passend bij het strategisch label geanalyseerd welke aanpassingen er nodig zijn om de ambitie te realiseren. De resultaten van deze quickscan vormen de input voor het investeringsvoorstel per object.

Integrale Veiligheid: verbetering van zowel de structuur als de cultuur

De ontwikkeling van de veiligheid strategieën zijn in samenspraak met Domein Veiligheid gevormd. Er wordt een continue aansluiting gezocht met Domein Veiligheid, geborgd door een vertegenwoordiger in de stuurgroep. De huisvestingsstrategie draagt bij aan de missie van Domein Veiligheid *om een veilige en beveiligde omgeving te creëren, waar mensen zich veilig voelen en veilig handelen door het juist beveiligen van objecten, informatie en gegevens, het inrichten van de juiste systemen en processen, het beschikbaar stellen van de juiste middelen en bijdragen aan een veilige en open cultuur.*

De huisvestingsstrategie heeft geen directe invloed op het verder beklimmen van de NEN Veiligheidsladder. Deze strategie richt zich met name op Object Veiligheid, de 'harde' structurele kant van veiligheid met als resultaat veilige objecten. De NEN Veiligheidsladder daarentegen richt zich meer op de 'zachte' culturele kant van Veiligheid; de cultuurcomponent. Hoe gedragen medewerkers

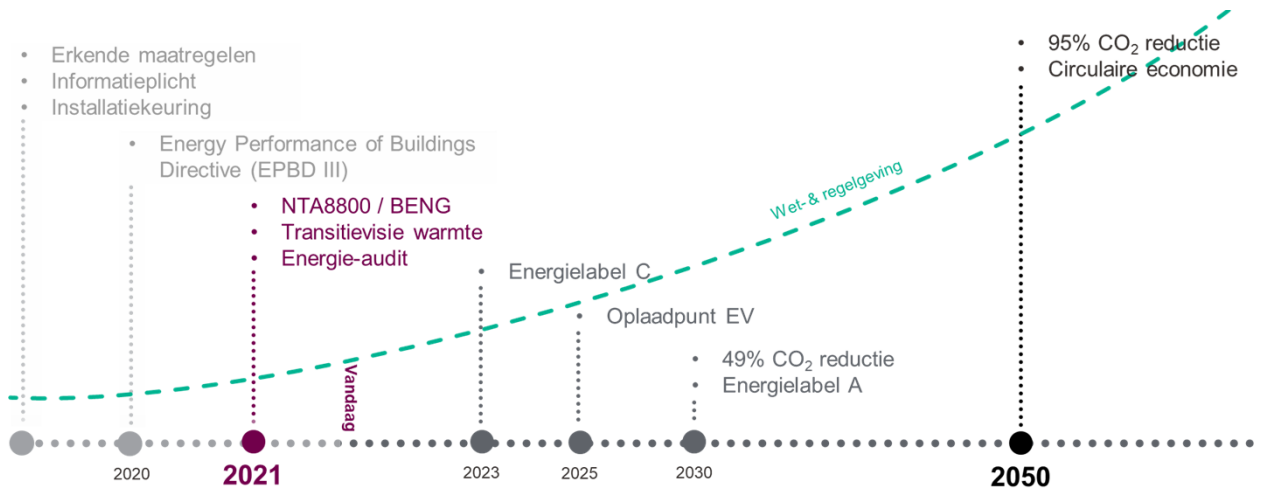
zich in (on)veilige situaties? Welke rol nemen leidinggevende op zich? Spreken medewerkers elkaar aan? Worden meldingen en/of verbeterinitiatieven gemeld? Etc.

Met het behalen van trede 2 is de veiligheidscultuur binnen WSHD op dit moment *reactief*. Verandergedrag is vaak ad hoc, op het moment dat het fout gaat, en van korte duur. Volgens de uitkomsten van de EBN audit in december 2021, zijn er al goede stappen gezet richting trede 3 dat wil zeggen, een *berekende* veiligheidscultuur. Waarbij medewerkers zich kwetsbaar op durven stellen, open staan om te leren van fouten en eigen verantwoordelijkheid nemen. Wel gebeurt dit vaak nog uit eigen belang.

Ondanks dat er geen directe invloed van het huisvestingsstrategie en het verder beklommen van de NEN veiligheidsladder is, kan gesteld worden dat het elkaar versterkt. Met de doorgroei naar trede 3 op de veiligheidsladder en de daarbij behorende stijging van het eigenaarschap, is het wenselijk om minimaal veiligheidsniveau 2 *pro actief* toe te passen op bij consolidatie en investeringen. De combinatie van de NEN Veiligheidsladder en de huisvestingsstrategie levert een belangrijke bijdrage aan de doelstelling van Domein Veiligheid om zowel de culturele als de structurele kant van veiligheid te borgen binnen de organisatie.

Bijlage 1: Duurzaamheid - Wet- & regelgeving

Onderstaande figuur geeft het huidige en toekomstige wet- & regelgeving aan. Er is voornamelijk wet- & regelgeving voor de thema's energie en materiaalgebruik.

1. Energy Performance of Buildings Directive III

De Energy Performance of Buildings Directive III (EPBD III) bevat onder andere bepalingen over:

- systeemeisen voor technische bouwsystemen;
- het documenteren van de energieprestatie van technische bouwsystemen;
- zelfregulerende apparatuur voor het regelen van de temperatuur per kamer of zone;
- laadinfrastructuur voor elektrische auto's;
- keuringen van verwarmings- en airconditioningssystemen;
- gebouwautomatisering- en -controlesystemen.

Bovenstaande is onderverdeeld in drie thema's, namelijk:

1. Systeemeisen technische bouwsystemen.
Om de energieprestatie van gebouwen efficiënter te maken, worden in de EPBD III systeemeisen voorgeschreven voor de verbetering van de energieprestatie van technische bouwsystemen. Onder technische bouwsystemen worden systemen verstaan voor ruimteverwarming, ruimtekoeling, ventilatie, warm tapwater, ingebouwde verlichting en gebouwautomatiserings- en controlesystemen. Meer informatie is [hier](#) te vinden.
2. Technische keuringen verwarmings- en aircosystemen.
Met de EPBD III zijn de keuringsverplichtingen voor verwarmings- en airconditioningssystemen herzien. Deze verplichtingen gelden vanaf een nominaal vermogen van 70 kW of meer. Is één van beide systemen gekoppeld aan een ventilatiesysteem, dan moet dit ventilatiesysteem ook gekeurd worden. Daarnaast is de verwarmingskeuring van toepassing op alle verwarmingssystemen, niet alleen stookinstallaties. Meer informatie is [hier](#) te vinden.

3. Laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer.

De EPBD III wil een breder gebruik van elektrisch vervoer stimuleren. De richtlijn verplicht de (private) gebouwde omgeving om laadinfrastructuur aan te leggen voor elektrische voertuigen bij nieuwbouw of als er ingrijpend wordt gerenoveerd. Deze verplichting ligt vast in het Bouwbesluit en er moet bij de ontwikkeling van bouwplannen rekening mee worden gehouden. Daarnaast is er een verplichting tot het aanleggen van laadinfrastructuur bij bestaande grotere gebouwen, ook als deze niet worden verbouwd.

2. Energielabel C verplichting

In 2023 dienen alle kantoorgebouwen van 100 m² bvo of groter te voldoen aan tenminste energielabel C. De verwachting is dat dit in 2030 aangescherpt wordt naar energielabel A.

3. Overig

CO₂ reductie

Naast voorgaande wet- en regelingen is nu actueel dat Europa wil aansturen op 55% CO₂ reductie in 2030 in plaats van 40%. Nu heeft Nederland het streven om in 2030 49% CO₂ te reduceren, dit wordt naar verwachting verder aangescherpt.

F-gas wetgeving

Vanuit Europa is wetgeving aangenomen om het gebruik van synthetische koudemiddelen in koel- en vriesinstallaties terug te dringen. Deze wetgeving is in drie onderdelen verdeeld, namelijk: gebruiksverbod, productiebeperking en nieuwbouwverbod.

➔ Gebruiksverbod

Hierbij is het verboden om installaties met koudemiddelen als R404A en R507, hierbij gaat het om een GWP¹ > 2.500. Bijvullen is tot 1 januari 2030 alleen nog toegestaan met gerecycled en/of geregenereerd koudemiddel. Vanaf 1 januari 2030 is het bijvullen van een installatie met een HFK met een GWP > 2.500 geheel verboden.

➔ Productiebeperking

De productie van F-gassen wordt geleidelijk afgebouwd van 100% in 2015 naar 21% in 2030. Door deze productiebeperking zijn er forse prijsstijgingen geweest. Daarmee wordt het bijvullen van installaties met synthetische koudemiddelen fors duurder.

➔ Nieuwbouwverbod

Vanaf 1 januari 2020 geldt er een verbod voor de nieuwbouw van installaties gevuld met een HFK met een GWP > 2.500. Daarnaast geldt er per 1 januari 2022 een verbod op nieuwbouw van commerciële installaties voor koelsystemen in detailhandel en horeca, gevuld met een HFK met een GWP > 150. Dit laatste is niet van toepassing voor WSHD.

¹ GWP staat voor global warming potential. Dit is een waarde wat de mate waarin het middel kan bijdragen aan de klimaatverwarming. De waarde geeft het opwarmende effect aan ten opzichte van CO₂. Zo kan R410A 2.088 keer meer warmte vasthouden in de atmosfeer.

